

Гра з камінням

– Це був мій власний простір. І найкраще – його ніхто не зміг би відібрати.

Інший посміхнувся. Вперше за довгий період часу. Але тінь думок сховала його обличчя далеко в чорну мантию. Тому ця посмішка лишилась його таємницею. Як і його думки, як і він сам.

– Ваш хід. Сьогодні надто сонячно.

Він у Чорному замислився. Його білі камінці займали і без того надто багато місця серед звичних 19х19. Питання було в тому, коли вони закінчать грати? Та і чи можливо це взагалі? Останнє, що він пам'ятає перед цією грою, його теплі шкарпетки в яких він ховався від підлоги. (Вона, знаєте, забагато може забрати. З нею завжди потрібно бути обережним.) І от. З того часу він грає з Ним у Білому. Лише пейзажі навколо них змінюються. До речі, де вони сьогодні? Але, зрештою, це не має надто великого значення. Головне – щось змінюється з кожним камінцем покладеним на дошку. **Щ о с ь з м і н ю є т ь с я.**

– Коли Ви востаннє забували людей? – білий колір охопив, здавалось, навіть його очі. Але їх надто давно ніхто не бачив. Тому, це не впливало на діалоги.

– Я не забуваю людей. Я їх не запам'ятовую. – Знову ця посмішка. Але цього разу вона пробралась до його голосу. Її можна було передчути.

– Думаю тепер ми можемо лише відчувати їх. Ілюзію їхньої присутності. Я підшкірно чую їх навколо. Але не здатен бачити. Сьогодні надзвичайно гарно. Ви помітили – роса!

– Я пам'ятаю лиш назву. Наповнення, відтепер, не має для мене значення.

У Нього в Чорному мерзли ноги. Навколо пейзаж нагадував своїм запахом, що вже зовсім спека. А в нього мерзли ноги. Свої шкарпетки він залишив у Перед-Грі. Він опустил новий камінець на дошку.

Зелений колір гарно пасував до контурів її обличчя. Вона вмiла дивитись і бачити. В момент вона нахилилась до нього і вимовила

– Дякую

так просто і невимушено, що посмішка мимохіть з'явилась на їхніх устах.

Цей день був сповнений дрібними приємностями: кавовими столиками, квітковими запахами, відчутними словесними композиціями, бульбашковими спогадами. Це було огортаюче приємно. Це стало звичним і рідним за секунди. Цей день був справжнім. Цей день не міг запропонувати їм нічого, крім того, що віддавав з легкістю.

У повітрі затримався трепіт. Йому було там зручно. Йому було там місце.

Вона тримала зелений у руках, відчувала його запах і перегравала дитячість в очах. Її рукам хотілось малювати. Вона вихопила шмат повітря і розкидала його на зеленому. Хвилинами пізніше це було вже Щось Інше, створене нею для світла і його поглядів.

Він лише спостерігав.

Навколо стався День, який вправно жбурляв камінцями у воду. Він пояснив. Казав, що їм пора повернутись туди, звідки вони прийшли. Але чому він прискорює цей процес – не смів вiповісти. Що ж...

– Давно хотів у Вас запитати. Заради чого ми граємо? Яка цiль? – Його бiлий свiтився сьогодні на фоні снігу. Було спокійно. Без вітру. Без запаху.

– Ми граємо не заради цiлей, а заради процесу. З цим треба змиритись. Ваш хід.

– А Ви не думали, що Ваше бiле каміння на дощці приносить мало доброго,

в той час, коли моє чорне надто багато злого? – Його біла мантия навіть не ворухнулась з цими словами. Лише сніг почорнів там, де були його ноги.

– Це може означати лише одне. Того, що приношу я, вистачає, аби приховати те, що приносите Ви. – Швидким рухом руки прибрав почорнілий сніг. Йому ніщо не мало заважати. Думати можна лише в ідеальному просторі.

Колись в нього було Інше. Задовго до появи мантиї і допитливості з тієї сторони дошки. У тому примарному були спогади про людину із звичкою спати з відчиненим навстіж вікном і вітром, що прокрадався крізь нього, про людину, яка вмiла відчувати запахи, але не говорити про них, людину, яка вмiла красиво писати. Але від того залишилось кілька кольорових скалків, які тепер просто нависали Над, погрожуючи впасти і розбитись, якщо не почати їх складати. Він почав. Знаючи, що це ніколи не створить повний зрозумілий образ, він хапав уламки, а прогалини між ними заповнював сумнівами. Просто аби не втратити те, що мав. Аби не розбити спогади.

Там був простір, шкарпетки і вітер. Завтра з'явиться щось іще. Новий шмат Про Те. Він точно не зрозуміє всього, але намагатиметься згадати. Це ж було його життя.

– Ваш хід. Думаю, мантия-то у Вас зблідла від учора.. Ви як, знову..?

Відповіді не було. Що можна було сказати, якщо не дурницю? Такі питання існують аби принизити, аби довести, що робиш щось не так. А як інакше, якщо необхідні відповіді? Навіть якщо ціна за них... Його чорна мантия справді почала віддавати прозорістю. Але зрештою. Йому не потрібна мантия. Йому не потрібна Гра. Він прагне відповідей.

Ким Ти був?

Ким Ти був?

Ким Ти став?

Ти – є?

Вони давно вже бігли паралельно незнайомим місцинам. На шляху не траплялось нічого, що могло би сховати їх. Сьогодні вони втікали, як і вчора. Як і вже кілька днів поспіль. Вона надто сильно хапала його за руку, надто стискала долоню. Вона надто часто примружувала очі і надто часто у неї вихоплювалось щось схоже на тихий крик, аби хоча б на трохи звільнити страх, але не видати себе. Їх шукали. Скоїти злочин проти людства виявилось найпростішою справою, особливо коли людство хоче осудити когось. Кого – зовсім не має значення. Вони втікали. Але божевільність світу гналась за ними з істеричними вдиханнями повітря крізь горлянку. Там, в місцях, які не були знайомі їм, в місцях, які намагались допомогти, вони міцно стискали руки один одного і з останніх сил затримували крики диханням. Там, в тих місцях, вони хапали за спідниці свої сподівання, і – не здавались. В їхніх жилах текла одна кров, в їхніх очах палав один вогонь. Вони знали один одного усе життя, і навіть після.. вони завжди лишатимуться поруч, вони завжди тиснутимуть один одному руки, бо так вирішили їхні місця..

– Як Ви думаєте, де закінчується небо?

Він у Чорному раптово зірвався із спогадів. Його починали дратувати безглузді питання, які летіли в нього (як каміння) з тієї сторони дошки. Але він швидко зрозумів, що це не найгірший варіант і змирився. Сьогодні він згадав лише одну дрібну деталь. Лише одну, і якби не ці..

– То як, де закінчується небо, як думаєте?

– Не знаю. – Його рука мимоволі стиснулась в кулак. Давно варто було навчитись контролювати себе. А тепер, напевне, запізно.

Його руки були доведені до істеричного порядку, не зважаючи на той факт, що були абсолютно потворні від природи. Час від часу на них з'являлись малюнки із розрідженого диму. Але найчастіше вони зникали ще до того, як завершувались. Одна неправильно проведена лінія передувала знищенню цілого образу. І так було завжди. (?)

Сьогодні він згадав, як щосуботи підрізавав нігті на ногах. Невже це важливо? Але тепер він пам'ятав весь процес до найменших деталей. Сьогодні від став ще прозорішим.

– Ваш хід.

Чорний камінь опустився на дошку. Як і сотні тисяч разів до цього.

Дощ не припинявся вже кілька днів. Через нього бруд поглинав місто, ковтав настрої і справи, змушував людей переконуватись в тому, що вони не вміють літати. Люди падали, як і їхні настрої. Вони розбивались об землю, яка за стільки часу безперервних злив розрідилась і з холодною різкістю приймала всіх до себе в обійми. Місто з сірого перетворилось на нестерпне. Люди не мінялись. А проте їхні відносини починали гнити і розливатись нанавколо запахами цвілі і затхлості.

В маленькій комірчині, під самим дахом жив Чоловік, який бачив безперервний дощ, якому було до нього байдуже, бо він не мав з ким псувати відносини. Чоловік не мав справ і давно навчився літати. Його турбував лише холод і невелика дірка в стелі, крізь яку дощ намагався увірватись в його життя. В один з моментів він дістав із шафи старі шкарпетки і затулюв дірку в стелі (таке-вже-було) – думки носились в його голові. Він дивився на дощ крізь коструbate вікно. Стало затишніше, але одне – він втрачав зв'язок із містом і його людьми, які падали. Через якийсь час він просто пішов далі.

– Я от сьогодні подумав про те, що для нас тепер реальне?

Він у чорному вкотре відірвався від своїх роздумів. Хаотично роздивився дошку, зробив запис останніх десяти ходів і сховав руки глибше в мантію, аби перестати показувати свої думки.

– Ми перестали відчувати світ, як це було До Гри. Ми не бачимо людей. Невже для нас справжнє тепер – це ця дошка і Хтось навпроти?

Він у чорному помітив пожовкле листя під ногами. На порожні розмови його сьогодні не вистачало, та і пора було продумувати власний хід. Він прибрав кілька листків з дошки (цей вітер) і підніс руку до підборіддя. Через кілька хвилин камінь важко опустився на дошку, і Він у Чорному підняв очі на Нього у Білому, який все ще продовжував свої розмірковування про реальне.

Він захопився тим настільки, що навіть не звертав увагу на Гру. Руки тільки те і робили, що вилітали догори, показували долоні, швидко і точно перебирали пальцями. В них щось було. У пальцях: вони були м'які і молочні. Але роки недогляду робили свою справу. Жовті і криві нігті конусної форми, сині нитки вен, кістляві зап'ястя. Він у чорному чомусь спостерігав за цією абсурдно-вихорною діяльністю рук, а потім провалився у власні спогади. Сьогодні йому ввижалось сонце у вікнах і лінивий кіт на підвіконні. Невже це – його власне життя?

Волосся було темнішим, ніж її очі і закривало рівно половину тіла. Коли вона падала на траву, воно розкидалось хвилями, а очі сповнювались небом. Вона так дихала. Найкраще, що вона вміла – це писати листи і жити. Навколо неї були люди, не було людей, були міста і порожні простори. Але вона жила

незалежно від того. Посміхалась лише своїм дрібним приємностям. Увечері вона любила любити природні запахи, а вранці їсти апельсини і пити каву. Її руки завжди були обтяжені металевими колами, її ноги завжди були босими. І вона була вільна від життя, яке так любила. Вона йшла крізь дні, пропливала крізь ночі, лишаючи за собою невелику золоту стрічку – що, як раптом захочеться повернутись? Що, як раптом хтось захоче знайти її?

Найкращим у неї був сміх: він міг розбудити будь-кого. Він міг змусити будь-кого хотіти жити. Вона сама любила його. Вона сама надто сильно любила життя, яким дихала.

Навколо розгорнувся пейзаж шаленого міста, яке на диво було порожнім для них двох. Він у Чорному задумався. Ось уже з кілька періодів, як жоден з них не робить спроб на хід. Він у Білому зосереджено ховається поглядом у точці «прямо-під-ногами» і навіть не говорить.

Йому у Чорному вже довго не вдається вихопити нового шматка спогадів. Над ним нависають кольори і звуки, які самі по собі нічого не означають. Але відчуття, ніби «ось-зараз-це-прийде» тримає його. Це все виснажує його, він блідне щосекунди, а проте.. Як грати далі, якщо не знати минулого?

Місто, в якому вони були, тріскалось. В ньому мало би бути занадто багато людей. Але вони не в змозі їх побачити. Лише гра. Лише дошка. Чий хід? Він у Чорному дістав записи, перевірів і кивнув Йому навпроти, що пора діставати новий камінь.

Він у Білому ворухнувся, опустив руки і застиг. У нього був момент роздумування.

Метро поглинало людей. Так було ще з часу його створення. Люди приходили, їхали і рухались далі. Все – хвилями, як море. Хвиля зайшла, прогримів потяг, потім вийшла. Місто сколихувалось від них, але швидко поверталось до звичного ритму. Метро поглинало. Воно вишліфовувало звичку. Воно формувало погляди і смаки. Метро жило заради того, аби мати людей. Жило аби ковтати і знову випльовувати їх, уже інших. Люди виходили з іншим напрямом та із зміненими думками. Метро знало, що дати їм, аби вони почали думати правильно.

Його стрімкий скрегіт наповнював людські порожнечі, його вітер забирав зайве. Люди в метро ставали об'єктами, які необхідно обійти, аби швидше (швидше що?). Там грали музику і не працювали телефони. Там люди починали жити інакше і припиняли, коли виходили.

Метро – це доза іншості у великому місті. У великому місті не можна без метро.

Він у Чорному згадав, як колись впадав у роздуми, падаючи у крісло. На його обличчі засвітилась яскрава посмішка, яку не помітив ніхто, окрім нього (яка приємність!). В нього було крісло, і в нього були роздуми. Ким він був? Філософом? Науковцем? Письменником? Він так близько до відповідей. В цей момент він був більше схожий на дитину біля крамниці з солодощами, яка стоїть за склом і зовсім не має грошей. А проте там, у віддаленому кутку є саме те, що він шукає. Просто він цього ще не бачить. Але от, скоро.

Пейзаж навколо змінився. Тепер вони були в місці, яке нагадувало сосновий ліс. Переконатись у тому не було можливості. Там був напрочуд гарний запах і все відчувалось так, ніби на своєму місці. Принаймні, Йому у Чорному точно.

Йому згадалися дрібні ноги і біганина лісами, вигуки інших і вогонь. Це було його, особисте. Він відчував. Але надто малий шматок: не видно облич, які вигукують, не достатньо видно місця, аби їх упізнати. Але відчуття бігу і легкості в ногах – цього було достатньо, аби тішитись. До Гри все було зовсім інакше. І Він у Чорному хоче це згадати. Навіть якщо розплачуватись доведеться самим буттям.

Його справжнім життям завжди була музика. Він грав майже на всіх відомих інструментах, знав як звучить кожен, знав як поєднати їх, аби вийшли його емоції. Музика вилувалась з його пальців, як кришталева вода з вершечків гір. Його чарували ці миті, як і усіх навколо, хто чув і бачив це. Тих, хто вмів чути і бачити це.

Днями він зустрів Її і вирішив, що Вона – муза. Він хапав її за руки, намагався поговорити з нею, зазирнути у її втомлені очі. Його огортав її запах і повітряність її образу. Вона жодного разу не лишилась з ним, коли він просив. Вона завжди йшла, бо такою була її природа. А він знав, що муза потрібна не лише йому, тому відпускав, і болісно чекав нової зустрічі. Це все було для нього схожим на сон. Він творив, наче божевільний. Його пальці самі розливались музикою, а він розливався любов'ю. Все навколо ставало розмитим і зовсім не важливим, допоки він знову міг бачити її. Ці зустрічі народжували в його голові сюжети і образи, звуки і звучання. Ці зустрічі народжували в ньому його самого.

Одного дня вона зникла. Але не так, як раніше. Він знав – вона зникла назавжди. І він розумів – вона пішла до іншого, який чекав на жінку, а не на музу. До його мелодій їй ніколи не було діла. Та і музам, зрештою, теж. В той вечір він зіграв останню мелодію.

– Ви знову хочете жити?

Його у Чорному почав пригнічувати цей допит від Нього навпроти. Зрештою, вони лише грають удвох – нехай цим все і обмежувалось би. Його істерично-ідеальні руки вихопили записи і зробили кілька нотаток: звіт про останні події на дошці. Опісля Він у Чорному намагався малювати на руках, як робив сотні разів до цього. Але він не побачив своїх рук. Відтепер він малюватиме лише у повітрі, якого не відчуває. Хоч, власне, він не відчував уже нічого. Спогади переставали приходити до нього, цілісної картини йому ніколи не зібрати – це злило його. Його злив цей Хтось навпроти. Його злила Гра і каміння. Його злила безвихідь, якою він був охоплений. Його злила відсутність можливості змінити щось. Будь-що.

– То як, Ви хочете жити чи ні?

– Ти відчепишся від мене, підла тварюко, чи ні?! – В повітря полетів стіл з камінням, руки зробили кілька різких рухів, і раптом Він у Чорному завмер за півсантиметра від Нього у Білому. Його права рука чітко виднілась під чорною мантією. Його рука міцно стискала кулак. На його руці було видно сині дроти вен.

Вони обоє любили заходи сонця. Вони обоє надто любили своє затишне місце, з якого їм було видно весь світ. Вони були там щовечора. Вони зустрічали там холод і ділили його надвоє. Шматок йому, шматок їй. А потім не намагались зігрітись, бо так було добре. Вони не любили того міста і тих, хто намагвся переконати їх в іншому. Вони вмiли гарно зустрічати вечори. Із

літрами соку і планами на ранок. Коли сходило сонце вони були вже іншими. Ранок робив їх чистішими, ніж інші люди. Інші люди спали вранці. Вони – ні. Вони не спали і вечорами. А вночі вони малювали ліхтарями по місту. Воно ставало тоді схожим на красиве. Сутінки завжди майстерно приховували недоліки – вони двоє знали це краще від усіх.

Один із ранків закінчився іншим містом. Їхні обличчя сповнились рожевими посмішками (від сходу сонця) – вони мали новий простір для малюнків. Вони мали нові дороги для прогулянок. Мали новий час для дихання і нових людей для переконань.

Їм не потрібні були ні люди, ані дороги. В них було місто, в якого були вони. Вони мали простір для нового мислення. Це був їх власний простір. І от, що найкраще, – його ніхто не зміг би відібрати.

– Ваш хід.

Він у Чорному сховав руку у чаші з камінням. Вони сиділи один навпроти одного і зосереджено дивились на дошку, яка повільно сповнювалась новими шляхами. Пейзажі змінювались. Сьогодні був вечір біля гірської річки. Навколо все огорталось приємними фарбами, а вони двоє продовжували грати.

У Нього в Чорному з'явилися нові записи і малюнки з розрідженого диму на руках. Він знову намагався пригадати що було До. Але поки, крім шкарпеток і навстіж відчиненого вікна, не було нічого. Спогади скалками висіли над його головою, ризикуючи впасти і розбитись, якщо не почати складати їх. Він почав.

Білий камінь опустився на дошку, як і сотні тисяч разів до цього. Вони гратимуть вічно.